

Referat fra DASAM's generalforsamling 29.april 2006

1) Valg af dirigent: Morten Vinther

2) Bestyrelsens beretning (skriftlig beretning vedhæftet som bilag). Formand Jens Peter Bonde fremhævede følgende punkter i sin mundtlige beretning: Internt har DASAM lavet ny udvalgsstruktur, der er udarbejdet et kommissorium for bestyrelsens arbejde, der er valgt en sekretær og DASAM's hjemmeside er blevet opdateret mht. indhold og design.

Den videnskabelige komite har fungeret i 2005-2006, og der er udarbejdet de første referencedokumenter. Fremover skal midler til udarbejdelse af arbejdsmedicinske referencedokumenter bevilges via den nyoprettede Arbejds miljøforskningsfond med hvad det indebærer af opslag, indhentning af ansøgninger og kvalitetsvurdering i fondens udviklings- og udredningsudvalg. Det betyder ekstra arbejde for DASAM's videnskabelige komite og kan hæmme ensartetheden i referencedokumenterne. Bestyrelsen lægger stor vægt på de arbejdsmedicinske referencedokumenter, fordi de er betydningsfulde som ramme om det arbejdsmedicinske kliniske arbejde og det man sigter på er at opnå både høj kvalitet, høj grad af konsensus og ensartethed. Bestyrelsen har taget initiativ til udarbejdelse af klaringsrapport om natarbejde, og bestyrelsen vil arbejde videre på at få udgivet klaringsrapporter på andre relevante områder.

Der er flere midler end nogensinde i Arbejds miljøforskningsfonden. Langt de fleste midler er bundet op på fastlagte programmer. Bestyrelsen vil arbejde for flere frie forskningsmidler.

DASAM har været involveret i flere konkrete sager, bl.a. kviksølv-sagen. DASAM var tidligt involveret, og tog initiativ til et fælles møde mellem klinkkerne. DASAM er aktuelt repræsenteret i en ministeriel følgegruppe sammen med bl.a. HK.

DASAM har reageret på den praksisændring ASK har indført. Nu håndhæves 1 års grænsen for anmeldelser af mulige arbejdsbetingede sygdomme. Sven Viskum og Flemming Lander har haft foretræde for Folketingets Arbejds markedsudvalg, og DASAM har udsendt en pressemeddelelse.

Det blev pointeret at rekruttering til faget er vigtigt. Tre centrale punkter i en rekrutteringsstrategi er: a) Fokus på prægraduat undervisning, hvor der er nedsat et nationalt prægraduat undervisningsudvalg. b) Attraktive undervisningsmiljøer og c) attraktive forskningsmiljøer.

Kommentarer til beretningen:

Jens Peter Johansen oplyste, at Dansk Arbejdsgiverforening ønsker en særskilt bevilling til udarbejdelse af referencedokumenter. Palle Ørbæk mente, at DASAM reagerede for langsomt i kviksølv-sagen, og derved fik mindre indflydelse. Sven Viskum og Thora Brendstrup foreslog, der blev nedsat et udvalg, som reagerer hurtigt i akutte sager, mens Jens Peter Johansen mente det var bestyrelsen, der skal reagere hurtigt. Med disse kommentarer blev beretningen godkendt.

2a) Den arbejdsmedicinske funktion på regionsplan. DASAM bestyrelse blev ved generalforsamlingen 2005 pålagt at udarbejde oplæg om "den arbejdsmedicinske funktion på regionsplan", Oplægget har været til høring ved klinikkerne og YAM, og høringskommentarerne er inkorporeret.

Jens Peter Bonde fremhævede de *Grundlæggende ting i oplægget:*

a) Den gamle målsætning om 3-deling i klinisk arbejde, forskning og formidling er fastholdt. b) Det anbefales, at klinikerne fortsat skal være integreret i hospitalsvæsenet. c) Der lægges op til oprettelse af ekspertområder. d) Der anbefales større miljøer med et underlag på 600- 800.000 personer /klinik. Der er ikke eksplicit taget stilling til den konkrete udmøntning af ovenstående i regionerne.

Generelle Kommentarer til indhold: Langt de fleste gav udtryk for, det var et godt, velafbalanceret stykke papir, som vil kunne bruges af sundhedsstyrelsen såvel som lokalt. En enkelt foreslog, at forebyggelsesperspektivet skulle med i titlen. Det blev anført, at Miljømedicinen fylder for lidt i oplægget. En enkelt mente, der er mange gode tanker i papiret, men for meget status quo. Det blev foreslået at udarbejde brev til sundhedsstyrelsen, hvor det pointeres, at der er bred opbakning fra klinikerne.

Kommentarer til afsnit 1: baggrund: Ingen

Kommentarer til afsnit 2: "Kliniske udredninger": Det blev foreslået at ændre ordet arbejdsstress, til f.eks. arbejdsrelateret stress.

Kommentarer til afsnit 3 "Forskning": Der mangler en afklaring af, hvilke forskningsopgaver der ligger på klinikkerne, og hvilke der bør varetages af universiteter, AMI og andre højere læreanstalter.

Kommentarer til afsnit 4 "Uddannelse": Det blev foreslået at skrive, at vi arbejder hen imod at slå socialmedicin og arbejdsmedicin sammen igen

Kommentarer til afsnit 5 "Afgrænsning af den arbejds- og miljømedicinske funktion": Det blev foreslået, at samarbejdet med kommunerne skal opgraderes, f.eks. i form af sundhedsaftaler mellem kommuner og klinikker. Et forslag var at anføre i oplægget, at klinikkerne kan være overordnede koordinator for det forebyggende arbejde i regionerne. Der blev advaret imod at lægge op til, vi bliver underlagt kommunerne. Det blev foreslået at nævne henvisningsretten i afsnittet, og at afslutte afsnittet med planer for fremtiden.

Kommentarer til afsnit 6 "organisation og ressourcer".

Argumenter for at stramme papiret: Fra flere i salen blev der givet udtryk for, at papiret er blevet for vagt i forhold til geografiske anbefalinger. Det skal fremgå, at vi anbefaler én ledelsesenhed/region. Papiret får størst betydning, hvis vi er klare i vores udmeldinger. Det blev understøttet, at vi er i fare for at blive kommunale, derfor skal universitetstilknytningen fastholdes/udbygges. Papiret skal imødegå eventuelle ideer fra eksempelvis Sundhedsstyrelsen om krav om 3 klinikker pr. region. Det skal pointeres, at centralisering betyder højere niveau.

Argumenter for at bibeholde papiret: Enkelte var enige i det nuværende oplæg og anførte vigtigheden af at tage højde for lokale forhold. Det blev anført, at politikerne nemmere kan bestemme hvor klinikken skal ligge, hvis der anbefales én, desuden bliver det nemmere er fyre overlæger. Det blev anført, at det er centralt at lægge vægt på grundige funktionsbeskrivelser, ikke på geografi. På nuværende tidspunkt er den politiske situation uklar, og vi har brug for bløde formuleringer..

Opsummering af punkt 2a v. Jens Peter Bonde: Konkrete udmeldinger om afsnit 1 – 5 bliver implementeret. Ved punkt 6 er der uenighed. Det blev ved håndsoprækning

besluttet, at bestyrelsen får mandat til at færdiggøre papiret. Det er bestyrelsens beslutning, om det skal ud til høring igen.

3) Beretning fra udvalgene: Der henvises til de skriftlige beretninger, se bilag.

- *Videreuddannelsesudvalget* (Jane Frølund Thomsen). Der arbejdes på tættere samarbejde med samfundsmedicinerne.
- *Kursusudvalget* (Ane Marie Thulstrup). Jesper Bælum træder ud efter 12 år. Peder skov indtræder. Susanne Svendsen foreslår, der arbejdes på et Nordisk kursusudvalg.
- *Nationalt prægraduat undervisningsudvalg* (Ann Krüger): Bliver nedsat 1. maj med repræsentanter for Klinikker + Universiteter i København, Århus, Odense.
- *Årsmøde- og efteruddannelsesudvalget* (Niels Ebbehøj). Der er brug for flere kræfter. Udvalget forventer, at personer uden for udvalget hjælper til. Niels Ebbehøj foreslår, der kommer YAM repræsentant i udvalget.
- *ARMONI* (Jesper Bælum) Hjemmesiden bliver delvis offentlig tilgængelig, effektueres de næste måneder. Opfordrer til, at debatforum bruges flittigt.
- *Forskningsudvalget* (Jens Peter Bonde). Ingen aktiviteter det forløbne år.
- *U-landsmedicinsk udvalg* (Lars Brandt). ICOEUP er i gang, arbejder med projekter i Bolivia. Arbejder på projekt om arbejdsforhold ved skibsophugning. Ønsker, at klinikkerne på sigt tænker internationale opgaver ind i det daglige arbejde. Der opfordres til, at klinikkerne meldes ind.
- *Videnskabelig Komité* (Jane Frølund Thomsen). Har i årets løb udarbejdet retningslinier for udarbejdelse af referencedokumenter. Sigter på international standard. Selv efter arbejdsmiljøforskningsfonden er blevet et mellemlid, går komiteen videre med arbejdet.
- *UEMS*. Der henvises til skriftlig beretning.
- *Rekrutteringsudvalg* (Vivi Schlünssen): Nedlagt

4 + 5 + 6) Forelæggelse af regnskab, redegørelse for budget, fastsættelse af kontingent. Regnskab + budget blev godkendt. Uændret kontingent på 475 kr. blev vedtaget.

7) Rettidigt indkomne forslag (ingen indkomne forslag indenfor 4 ugers fristen)

8) Valg af formand, formanden er ikke på valg

9) Valg af bestyrelse – Vivi Schlünssen, Sven Viskum, Nanna Eller var på valg, og var villige til at modtage genvalg. Sigve Christensen har været i bestyrelsen i seks år, og kunne ikke modtage genvalg. Ann Krüger + Thora Brendstrup opstillede. Efter skriftlig afstemning blev Ann Krüger, Sven Viskum, Nanna Eller og Vivi Schlünssen valgt. Øvrige bestyrelsesmedlemmer er Ove Gaardboe Anette Kjærgaard, Jens Peter Bonde

10) Valg af Sundhedsstyrelsens kontaktperson. De tilforordnede, Sigurd Mikkelsen og Bodil Bach, fratræder. Niels Ebbehøj + Nanna Eller blev valgt til tilforordnede. Suppleanter: Peder Skov + Sven Viskum.

11) Valg af revisor og revisorsuppleant. Jens Peter Johansen blev genvalgt til revisor, Sven Viskum genvalgt til revisor suppleant.

12. Evt. Næste årsmøde 19-21. april 2007.

Referent, Vivi Schlünssen

Dansk Selskab for Arbejds- og Miljømedicin's årsberetning 2005-2006

DASAM's bestyrelse har bestået af Jens Peter Bonde (formand), Sven Viskum (næstformand), Vivi Schlünssen (sekretær), Sigve Christensen (kasserer), Nanna Eller, Ove Gaardboe og Anette Kærgaard. Der har været afholdt fire bestyrelsesmøder, og bestyrelsen har korresponderet livligt mellem møderne.

Organisatoriske forhold

Den nyvalgte bestyrelse har udarbejdet en ny forretningsorden for bestyrelsens arbejde, hvori som noget nyt indgår at bestyrelsen har konstitueret sig med en sekretær, hvis hovedopgave det er at kommunikere bestyrelsesarbejdet ud gennem DASAM's hjemmeside (som er under modernisering), således at der både er let og effektiv adgang til nyheder, aktuelle sager, bestyrelses- og udvalgs mødereferater med videre. Udvalgsstrukturen er opdateret, således at årsmøde- og efteruddannelsesudvalget er slået sammen til ét udvalg, som blev konstitueret med Niels Ebbehøj som formand. Bestyrelsen har drøftet udvalgsarbejdet, og har givet feedback til videreuddannelsesudvalget, kursusudvalget, årsmødeudvalget og ARMONI-udvalget, men nåede ikke som planlagt forskningsudvalget og rekrutteringsudvalget. I perioden er oprettet et nyt udvalg – undervisningsudvalget – med henblik på koordinering af den prægraduate undervisning af medicinstuderende ved de tre sundhedsvidenskabelige fakulteter. Bestyrelsen har været repræsenteret i den nyoprettede, videnskabelige komité, hvor formand og/eller næstformand har deltaget i de fleste komitémøder.

Sundhedsstyrelsen har tidligere været repræsenteret i Erhvervssygdomsudvalget med Sigurd Mikkelsen, som har haft fire suppleanter, men i forbindelse med at Sigurd Mikkelsen, Jens Peter Bonde og Bo Netterstrøm trådte ud af udvalget, har bestyrelsen peget på Jane Frølund Thomsen som ny suppleant, således at repræsentationen i Erhvervssygdomsudvalget nu består af Jens Peter Johansen (ordinær Sundhedsstyrelses-repræsentant) med Rolf Petersen og Jane Frølund Thomsen som suppleanter.

Der er to tilforordnede i Sundhedsstyrelsen, hvor Nanna Eller har fungeret som vikar under Bodil Back's sygeperiode.

Jubilæumsår

Året 2005 var DASAM's 25 års jubilæumsår. I den tidligere formandsperiode blev udarbejdet et jubilæumsskrift, som den siddende bestyrelse har distribueret til arbejds- og miljømedicinske klinikker, enheder, afdelinger, institutter, fagbevægelse og andre samarbejdspartnere. Der er også – dog uden den store succes – gjort forsøg på at få jubilæumsåret markeret i pressen på forskellig vis, herunder i Dagens Medicin.

Strukturreform

Et ad hoc udvalg, nedsat i forlængelse af strukturdiskussionen ved årsmødet 2005, bestående af Jens Peter Bonde (formand), Sven Viskum samt en repræsentant fra hver af de fem nye regioner, har

gennem en møderække hen over hele året udarbejdet et visionsdokument om arbejdsmedicinens fremtidige regionale funktion og organisering, som efter høring blandt klinikcheferne og opdatering i konsekvens heraf nu lægges frem til diskussion ved generalforsamlingen. Visionsdokumentet henvender sig i første omgang til Sundhedsstyrelsen med henblik på i videst muligt omfang at skabe en ensartet udvikling for faget i de fem regioner. Visionen er en sygehusforankret arbejdsmedicinsk funktion, som samordnes og koordineres på regionalt niveau og med geografisk spredning bestemt af lokale forhold. Der skitseres en række nye opgaver af betydning for arbejdsmedicinens videre udvikling – herunder oparbejdelse af ekspertfunktioner samt udbygning af ekspertisen på de nye ekspanderende områder, som den psykosocialt relaterede sygelighed og arbejdsfastholdelse, hvor den arbejdsmedicinske profil er den arbejdspladsorienterede aktivitet, mens den socialmedicinske profil er den socialforvaltningsorienterede aktivitet.

Evidensbaseret arbejdsmedicin

Som led i bestræbelserne på at styrke den videnskabelige forankring af den klinisk arbejdsmedicinske funktion og bidrage til åbne evidensbaserede kriterier for diagnostik af arbejdsbetingede sygdomme, var det et vigtigt skridt fremad at den forrige DASAM-bestyrelse kom igennem med at få en aftale med Arbejdsskadestyrelsen om en videnskabelig komité til udarbejdelse af arbejdsmedicinske referencedokumenter om sammenhæng mellem specificerede påvirkninger og bestemte sygdomme. Komitéen blev nedsat af DASAM efter opslag og har arbejdet med Sigurd Mikkelsen som formand og med repræsentanter fra udlandet og tilgrænsende specialer. For så vidt angår komitéens konkrete (og ganske betydelige) aktiviteter, henvises til beretning fra komitéen. Her skal fremhæves det synspunkt at det videnskabelige komitéarbejde bør opfattes som en kernefunktion for et videnskabeligt, uafhængigt selskab som DASAM, som både samler landets arbejdsmedicinske ekspertise og fungerer uafhængigt af de statslige organer som Arbejdsskadestyrelse og Arbejds miljøinstitut.

Det bør prioriteres højt også fremover at fastholde og videreføre komitéens arbejde. Der har været afholdt et par møder med AMI's direktør med sondering af mulighederne for at få en sekretariatsfunktion i AMI-regi, men disse drøftelser kortsluttedes, da det på ministerielt plan besluttedes at bevillingen til udarbejdelse af arbejdsmedicinske referencedokumenter fremover skulle gå via den nyoprettede Arbejds miljøforskningsfond med hvad det indebærer af opslag, indhentning af ansøgninger og kvalitetsvurdering i fondens udviklings- og udredningsudvalg. Den videnskabelige komité's arbejde vil kunne fortsætte i det omfang der er kræfter og ressourcer til at udforme ansøgninger til fondssystemet. I givet fald vil der være tale om at komitéen organiseres med en partner som udarbejder grunddokumentet og reviewere der - som tidligere - varetager den kritiske review-proces og beslutninger vedrørende præmisser for konklusionen. Det er bestyrelsens håb at det vil lykkes at finde løsninger således at dette meget værdifulde arbejde kan fortsættes under de nye betingelser.

Det vil efter bestyrelsens opfattelse styrke komitéens arbejde meget, såfremt man med tiden kan arbejde sig frem mod en ordning, hvorefter referencedokumenterne udgives på et videnskabeligt forlag som en videnskabelig skriftserie.

Arbejds miljøforskningsfonden

Arbejds miljøforskningsfonden er reorganiseret og bevillingerne til arbejds miljøforskning synes nu sikret for en lang periode fremover, hvilket må hilses med stor tilfredshed. Selve fondsfunktionen er kompliceret, med et politisk strategisk udvalg som prioriterer forskningstemaer og har den endelige beslutningsret vedrørende tildeling af forskningsbevillinger samt to udvalg, som skal varetage

kvalitetsvurderinger – dels et videnskabeligt udvalg med reference til forskningsstyrelsen, der skal vurdere forskning, og dels et udviklingsudvalg, som har til opgave at vurdere udviklings- og udredningsprojekter. DASAM har ved gentagne lejligheder skriftligt overfor det politiske strategiske udvalg argumenteret for brede opslag frem for meget snævre tematiske opslag, samt for at opslagene gælder for en længere periode, således at der er mulighed for at genansøge og for at udvikle forskningen indenfor et givet felt i en periode. Dette synspunkt begrundes også i behovet for flere ansøgninger og større konkurrence, idet de snævre opslag afstedkommer for få ansøgninger til at en tilstrækkelig kvalitet i forskningen kan opretholdes.

Disse synspunkter, som også er fremført af det videnskabelige udvalg og udviklingsudvalget, har indtil videre ikke resulteret i mærkbare nye beslutninger i det strategisk politiske udvalg.

Kviksølv-sagen

Søndagsmagasinet på DR1 bragte den 04.12.05 en udsendelse med en tendentiøs, fremstilling af risikoen for senfølger ved arbejde med kviksølv som tandklinikassistent. DASAM's bestyrelse reagerede mindre end et halvt døgn efter med en skriftlig mail-henvendelse til journalisten ved DR, Jakob Krogh, hvori Selskabet klart gav udtryk for at der hverken var belæg for dramatisk høj eksponering for kviksølv eller for risiko for senfølger ved almindeligt tandklinikassistent arbejde. Senere samme uge karakteriserede Selskabet en lille norsk, spørgeskemabaseret pilotundersøgelse af 30-40 tandklinikassistenter som et projekt, der ikke opfylder gængse videnskabelige kvalitetskriterier og resultater som ikke kunne tillægges nogen særlig vægt. - Journalisten var åbenlyst ikke interesseret i at høre andre synspunkter på sagen. I ugerne op mod jul kom der en del henvisninger til de arbejdsmedicinske klinikker, men det så ud som om sagen var ved at stilne af.

I løbet af januar 2006 kom der imidlertid – med en ny udsendelse i Søndagsmagasinet med fokus på fosterskader – på ny gang i sagen, og der kom et betydeligt øget antal henvisninger til alle landets arbejdsmedicinske klinikker. Sagen blev drøftet ved et møde mellem de arbejdsmedicinske overlæger og et møde organiseret i Aalborg, og det lykkedes ved fælles hjælp at få fundet fodslag med hensyn til risikovurderingen og håndteringen af henvisningerne.

På dette grundlag kunne DASAM medio februar 2006 udsende en pressemeddelelse, hvori risikoen for senfølger nedtonedes betragteligt, ligesom der blev rettet en henvendelse til Beskæftigelsesministeren hvor man tilsluttede sig idéen om et udredningsarbejde, men frarådede forhastede beslutninger vedrørende større videnskabelige undersøgelser. – Efterfølgende er DASAM inviteret til at sende en repræsentant til en følgegruppe i ministeriet som følger op på sagen.

Forløbet rejser spørgsmålet om behovet for rettidig koordination mellem de arbejdsmedicinske klinikker – en mulighed kunne være at oprette et koordinationsråd med en repræsentant fra hver af de fem nye regioner eller fra alle klinikker – til at gribe hurtigt og effektivt ind i nye situationer, som minder om kviksølv-sagen.

DRG-arbejdet

Der har været arbejdet i et ad hoc udvalg bestående af Jane Frølund Thomsen og Niels Ebbenhøj, og der har været afholdt et møde med repræsentanter fra Sundhedsstyrelsen og de arbejdsmedicinske klinikker. Der er nu lagt en procedure for etablering af taksterne, hvor det forberedende arbejde finder sted ved de arbejdsmedicinske klinikker i Aalborg, Vejle og Glostrup, og der er udarbejdet en

simplere default DRG-kodning, hvor der også gives mulighed for mere detaljeret aktivitetsregistrering.

Helbreds kontrol ved natarbejde

Indenfor det seneste årstid er et gammelt EU-direktiv om ret til helbredsundersøgelse i forbindelse med natarbejde blevet genoplivet, og mange bedriftssundhedstjenester og enkelte arbejdsmedicinske klinikker er gået ind i denne aktivitet. Spørgsmålet er, hvilket tilbud der kan tilbydes ud fra et fagligt synspunkt. Der har vist sig et behov for begrundede retningslinier, som både vil kunne anvendes af bedriftssundhedstjenester og af de arbejdsmedicinske klinikker. For at få udviklet evidensbaserede guidelines, nedsattes et udvalg bestående af Jens Peter Bonde, Johan Hviid Andersen, Anette Kærgaard, Poul Frost, Ane Marie Thulstrup og Henrik Kolstad. Tanken er en klaringsrapport i lighed med tilsvarende udgivelser indenfor andre specialer. Det er hensigten at sådanne guidelines naturligvis skal være evidensbaserede, der vil dog ikke være tale om et fuldt dokumenteret review af en problemstilling, men om fælles bud på *best practice* og fortolkning af den videnskabelige litteratur. Hvis det viser sig praktisabelt, vil der kunne være andre områder, hvor det ville være relevant at få udarbejdet klaringsrapporter som rettesnor for klinisk og forebyggelsesmæssig aktivitet.

Andre sager

DASAM har bidraget med et forslag om at inddrage arbejdsmiljøeksponeringer i et Sundhedsstyrelses-initiativ vedrørende kronisk obstruktiv lungelidelse. Der er forslag fremme om at rygere skal have foretaget spirometri med faste mellemrum, og nu synes Sundhedsstyrelsen indstillet på også at lade udvalgte arbejdsmiljøeksponeringer, der vides at være risikofaktorer for kronisk obstruktiv lungelidelse, indgå i et forebyggelsesprogram. Vivi Schlünssen og Øjvind Omland har været drivende kræfter i dette arbejde.

Bestyrelsen har udarbejdet en statusartikel om highlights indenfor det arbejdsmedicinske speciale i 2005 og 2006, baseret på arbejdsmedicinsk undersøgelse i den nationale mor-barn-kohorte med udgangspunkt i et ph.d.-arbejde om risikofaktorer i frisørfaget, laborantfaget, ved natarbejde m.v.

Bestyrelsen har været repræsenteret ved afskedsreceptioner for overlægerne Ole Svane og Per Gregersen, som er fratrådt og har i den forbindelse rettet en tak for mangeårig indsats til gavn for arbejdsmedicinen.

Bestyrelsen har støttet en ansøgning om økonomisk støtte til etablering af arbejdsmedicinske aktiviteter i ulands sammenhæng.

Århus, den 01.03.06

Jens Peter Bonde

Beretning fra videreuddannelsesudvalget 2005-2006.

Videreuddannelsesudvalget består af Anette Kærgaard, Sven Viskum, Gert Thomsen, Ann Kryger, Henrik Kolstad (fra oktober 2005), Lilli Kirkeskov Jensen (til oktober 2005) og Jane Frølund Thomsen (formand). Henrik trådte ind i udvalget efter han var blevet udpeget til postgraduat klinisk lektor i region Nord. En meget varm tak til Lilli for hendes produktive indsats i forbindelse med udarbejdelsen af målbeskrivelsen.

Udvalget har i det forløbne år arbejdet med at færdiggøre portefølje for introduktionsuddannelse og hoveduddannelse, uddannelsesprogram for afvikling af virksomhedsbesøg og ophold i Arbejdstilsynet og tilrettelæggelse af forskningstræningen.

Målbeskrivelse og porteføljer, inkl. logbøger ligger nu på DASAM's hjemmeside. Der er fra Sundhedsstyrelsens side foreslået retningslinier for revision af målbeskrivelser. Disse retningslinier er pt. til høring. Vi har i vores speciale stadigvæk kun 1 læge i hoveduddannelse, hvorfor vi endnu ikke er nået til at tænke i revision. Dog ser det ud til, at vi allerede nu må revidere kompetencerne vedr. virksomhedsbesøg og fokuseret ophold i AT. Vi har fået tilsagn fra AT om, at de vil medvirke til 30 arbejdspladsbesøg eller 25 besøg og 1 uges fokuseret ophold. Herudover bliver der krav om selvstændigt at kunne planlægge besøg i forbindelse med patientudredning. Der er nu udarbejdet et uddannelsesprogram der beskriver indholdet i både virksomhedsbesøg og fokuseret ophold. Forskningstræningen er ved at blive udmøntet i regionerne i henhold til Sundhedsstyrelsens retningslinier, der kom sidste sommer. Retningslinierne indebærer 20 dages forskningstræning, hvoraf de 10 dage er teoretiske. Der er i de 3 regioner lagt op til, at man etablerer en fælles kursusdel for specialerne og herudover nogle kursusdage med valgfri moduler, herunder udvidet statistik og epidemiologi. Man forestiller sig, at der kan være et vist kursusamarbejde regionerne imellem. Sammen med DASAM's kursusudvalg vil vi forsøge at finde en løsning, der afhjælper nogle af de problemer, der opstår hvis vores teoretiske kursus afkortes i forhold til tidligere. Vi kan her udnytte noget af den kursusvirksomhed, der er indbygget i forskningstræningen. Der er afsat 10 dage til det praktiske arbejde med et projekt. Her kunne man forestille sig, at vi indenfor vores fag lagde op til at man anvendte forskningstræningen til litteraturgennemgang og formulering af et relevant projekt. Forslag om udmøntningen af forskningstræningen har været udsendt til høring i de 3 regioner, men endnu er der ikke truffet beslutning om en endelig model, som formentlig bliver lidt forskellig fra region til region.

31. marts 2006

Jane Frølund Thomsen

Årsberetning for kursusudvalget under DASAM

Kursusudvalget består af Ane Marie Thulstrup (formand, ansat på klinikken i Århus), Jens Peder Haahr (Herning), Lars Skadhauge (Haderslev), Jesper Bælum (Odense) og YAM er repræsenteret af Morten Blønd (Hillerød), derudover har vi i løbet af året fået tilknyttet Peder Skov (Køge).

I det forgangne år har kursusudvalget planlagt og afholdt 3 ugers speciallægekursus. Det første kursus var eksponeringsvurdering, dette har erstattet det gamle toksikologikursus, kurset fandt sted i august i Odense, samt 2 dage i Århus. Delkursusleder var Vivi Schlünssen og Lars Skadhauge. Kurset varede i alt i 2 uger og 2 dage. Næste kursus var i november, dette handlede om bevægeapparatet. Delkursusleder var Poul Frost og kurset varede 3 dage. Kurserne er blevet positivt evalueret af kursisterne.

Kursusudvalget har mødtes 3 – 4 gange i løbet af året, der har været en livlig debat om kursusindhold, således at kurserne opfylder målbeskrivelsen. Der er blev udviklet nye kurser, hvor det kliniske arbejde er reduceret til et minimum og der er øget fokus på det videnskabelige niveau, dermed har arbejdsmedicinsk speciallægekursus ændret indhold og der er mere fokus på evidensbaseret arbejdsmedicin.

I kursusudvalget har Jesper Bælum meddelt, at han ønsker at udtræde ved dette årsmøde.

I kursusudvalget er Sjælland tyndt repræsenteret, Peder Skov er indtrådt, dette har givet en skævvridning og vil i det næste give en skævvridning, hvor kurserne afholdes. Kursusudvalget har valgt at have en strategi, hvor kursusmedlemmerne fungerer som delkursusledere, evt. i samarbejde med andre. Dette for at sikre, at målbeskrivelsen bliver opfyldt. Denne skævvridning gør, at kurserne vil blive afholdt på Fyn eller i Jylland.

Derudover er der et rekrutteringsproblem ind i faget, dette gør, at når det næste kursus skal løbe af stabelen fra 2007 er det begrænset, hvor mange der er i hoveduddannelse. På årsmødet bør der være en diskussion af om der skal arrangeres kursus for 2- 3 personer i hoveduddannelse.

DASAM's formand og formanden for kursusudvalget har kontaktet samfundsmedicinerne mhp. evt. fælles kurser, dette er endnu ikke afklaret.

Kursusudvalget vil gerne opfordre til, at alle klinikker afsætter tid og ressourcer til at få arrangeret valide og gode speciallægekurser. Det har været meget vanskeligt at finde delkursusledere og medlemmer til kursusudvalget. Kursusudvalget vil gerne gøre opmærksom på, at det er et fælles ansvar, at uddanne speciallæger og alle klinikker vil høste frugten af et højt uddannelsesniveau.

Ane Marie Thulstrup

4. april 2006

Beretning til årsmøde vedrørende ARMONI.

ARMONI er de arbejds- og miljømedicinske klinikernes fælles instruks- og informationssystem. I perioden har redaktionsgruppen bestået af Jens Peter Johansen, Jens Brandt, Niels Kjærgaard Jørgensen, Annette Kjærgaard og Jesper Bælum (formand). Redaktør har været Kurt Rasmussen. I redaktionsgruppen fra Herning, Kurt Rasmussen (redaktør), Ole Carstensen, Pia Thomsen og Nora Jacobsen. Redaktionsgruppen har afholdt to møder.

I året er der sket en udbygning af systemet med flere gennemarbejdede instrukser primært lavet i samarbejde med AMK Århus. Princippet er fortsat en grundig bearbejdning forud for offentliggørelse. Arbejdet er større end ventet, hvorfor antallet af vejledninger nu er 21. Det er aftalt at arbejdet fremskønnes og for lunge- psykiske lidelser suppleres med andre grupper som forfattere.

Debatforum er nu så småt ved at komme i gang. Det har været pænt anvendt i forbindelse med diskussionen af kviksølv hos tandklinikassistenter. Teknisk er det lidt tungt men der er mange muligheder. En mulighed i systemet er at afgrænsede grupper kan få et diskussionsforum. Det kan være faste grupper, fx ledende overlæger men også ad hoc grupper som arbejder på en rapport eller artikel.

Vi opfordrer alle til at bruge forum flittigt og det er muligt at abonnere på et område, således at man får en e-mail hver gang der er et nyt indlæg inden for den pågældende "tråd".

ARMONI har 113 registrerede brugere og ca. 30 % bruger den jævnligt. Gennemsnitligt har hver person logget sig på 100 gange. Hovedsageligt sagsbehandlere anvender hjemmeside mens sekretærer kun i ringe omfang bruger ARMONI. Der har været afholdt et kursus i Odense for kontaktpersoner og der er nu mulighed for at man selv kan vedligeholde afgrænsede områder.

ARMONI er et lukket system men der har fra Asams side været et udtalt ønske om at offentliggøre væsentlige dele, specielt instrukserne som en præsentation af faget. Redaktionsgruppen har drøftet dette og foreslår at mest muligt åbnes for offentligheden, idet debatområdet, de lokale sider, brugerprofiler, rapporter, spørgeskemadatabaser og kursusmateriale til speciallægekursus holdes lukket. Den tekniske redigering af Dasams hjemmeside kommer desuden ind under ARMONI således at det bliver en fælles præsentationsform.

Det redaktionelle arbejde med ARMONI svarer til kontingentet og der forventes uændret kontingent for de enkelte klinikker. Der er forslag om at BST-lægerne kan komme ind med et kontingent svarende til en lille klinik. ARMONI-gruppen ser frem til et yderligere samarbejde og et mere intensivt brug af systemet med betydelig tilbagemelding for fortsat at kunne udvikle systemet.

Jesper Bælum
Overlæge
Arbejds- og Miljømedicinsk Klinik
Odense Universitetshospital

Udvalgsberetning for DASAM's ulandsudvalg

Ulandsudvalget har med dannelsen af Internationalt Center for Arbejdsmiljø-, Miljø- og Folkesundhed (ICOEPH) skabt en platform for internationale aktiviteter i udviklingslande og østlande. Centrets medlemmer er i det væsentlige arbejdsmedicinske og samfundsmedicinske læger og andre arbejdsmiljøprofessionelle samt enkelte institutioner.

Vi har haft flg. betydende **aktiviteter i 2005**.

1. Pesticidprojekt – ICOEPH er samarbejdspartner med ulandsforeningen Dialogos i dette projekt, der nu er startet på sin anden fase, dvs. med finansiering 4 år frem på 8 mill.kr. I Bolivia samarbejdes med det nationale arbejdsmedicinske institut og med landene i regionen gennem WHO. Projektet sigter mod at nedbringe antal af pesticid forgiftninger og følgerne af disse blandt mennesker og i miljøet. Væsentlige aktiviteter omfatter produktion af UV-materialer og undervisning af sundhedspersonaler og landmænd, dokumentation af skadevirkninger og 'awareness raising' i befolkningerne i regionen.
2. Skibsskrotning – Der er dannet et konsortiet bestående af 3F, genindvindingsindustrien HJHansen og ICOEPH. Vi var i pressen i maj vedr. Alang stranden hvor bla. færgen Kong Frederik d. IX blev skrottet. Pga. forskellige omstændigheder er fokus flyttet til Bangla Desh, hvor vi satser på at få aktiviteter i gang i løbet af 2006. Ulykkesanalysegruppen i Herning er tilknyttet.
3. Konsulentarbejde – Vi har kontakter med Dansk Industri og konsulentfirmaer og håber at kunne opdyrke dette område over de kommende år, så det bliver muligt at udbyde konsulentopgaver til bla. DASAM's medlemmer.
4. Undervisning og formidling – Vi har kontakt til International Afdeling på Københavnsuniversitet, hvor vi gerne skulle i gang med at undervise i International Arbejds- og Miljømedicin i løbet af efteråret. Vores hjemmeside www.ICOEPH.org er kommet i gang med hjælp fra Herning, og Flemming Lander der er vor nye webmaster.

I år (2006) afholder vi **generalforsamling** som sidste år i forbindelse med DASAMS årsmøde på Knudshoved, dvs. vi mødes torsdag 27/4 kl. 10.30 og afvikler generalforsamlingen i løbet af et par timer. Dagsorden ifølge vedtæger, bla. med valg til bestyrelsen.

Og endelig en opfordring til **indmeldelse** og indbetaling af kontingent på girokonto 0996 10075874 Et medlemsskab koster 200 kr./år for enkeltpersoner og 800 kr./år for arbejdsstedet. Medlemskab for institutioner giver ret til 4 individuelle medlemmer.

Mvh Erik Jørs

Formand

erik.joers@ouh.fyns-amt.dk

DASAM's Videnskabelige Komite.

Beretning 1. januar 2005 til 1. april 2006

Sigurd Mikkelsen, formand

Dansk Selskab for Arbejds- og Miljømedicin (DASAM) etablerede primo 2005 en videnskabelig komité, som har til opgave løbende at formidle udbud med henblik på udarbejdelse af opdateret videnskabelig dokumentation vedrørende arbejdsbetingede sygdomstilstande samt forestå redigeringsprocessen af det videnskabelige dokument.

Komiteens oprettelse var foranlediget af, at Arbejdsskadestyrelsen har ønsket en række referencedokumenter om det videnskabelige grundlag for at antage, at særlige arbejdsmæssige påvirkninger kan være årsag til bestemte sygdomme. Komiteen står til rådighed for andre rekvirenter af lignende referencedokumenter. Komité-medlemmer blev udpeget af DASAM efter indkaldelse af forslag ved offentligt opslag.

Komiteen består af

overlæge dr. med. Sigurd Mikkelsen, Arbejdsmedicinsk Klinik, Glostrup (formand)
overlæge ph.d. Johan Hviid Andersen, Arbejdsmedicinsk Klinik, Herning
overlæge ph.d. Henrik Kolstad, Arbejdsmedicinsk Klinik, Århus Sygehus
forskningschef dr.med. Jørgen H. Olsen, Kræftens Bekæmpelse
professor ph.d. Staffan Skerfving, Yrkes- og Miljömedicinska Kliniken, Lund
1. reservelæge ph.d. Susanne Wulff Svendsen, Arbejdsmedicinsk Klinik, Ålborg

De første 4 opgaver blev udbudt per e-mail og over internettet til relevante forskningsinstitutioner i Norden, og komiteen har blandt kvalificerede ansøgere udvalgt de(n) bedst kvalificerede til at løse opgaven. Den ene opgave var der ikke nogen ansøgninger til i første omgang, men der er efterfølgende fundet en gruppe, der har indvilget i at løse opgaven. De første tre opgaver er færdiggjort, den fjerde forventes afleveret inden udgangen af 2006.

De fire første opgaver var:

1. 'Carpal tunnel syndrome and the use of computer mouse and keyboard. A Review'. Forfatter: Jane Frølund Thomsen, Arbejdsmedicinsk Klinik, Amtssygehuset i Glostrup. Reviewere: professor Fred Gerr, University of Iowa, USA, og docent overlæge Isam Atroshi, Ortopediska kliniken Hässleholm-Kristianstad.
2. 'A critical review of evidence for a causal relationship between computer work and musculoskeletal disorders with physical findings of the neck and upper extremity'. Forfattere: Bo Veiersted, Therese Nordberg, Morten Wærsted, National Institute of Occupational Health, Oslo, Norge. Reviewere: Professor dr.med. Mats Hagberg, Gøteborg Universitet og overlæge ph.d. Johan Hviid Andersen, Herning Sygehus.
3. 'Osteoarthritis in the hip and knee'. Forfatter: Lilli Kirkeskov Jensen, Arbejdsmedicinsk Klinik, Viborg Sygehus. Reviewere: professor David Coggon, Southampton MRC Environmental Epidemiology Unit, Southampton General Hospital, England og Overlæge dr.med. Stig Sonne-Holm, Ortopædkirurgisk Afdeling, Hvidovre Hospital.
4. Kroniske nakke-skuldersmerter (*cervikobrakialt syndrom*), - sammenhænge mellem uspecifikke kroniske smerter i nakke-/skulderågs-regionen og påvirkninger på arbejdet (dog ikke PC - arbejde). Under udarbejdelse af Keith Palmer og Julia Smedley, Southampton MRC Environmental Epidemiology Unit, Southampton General Hospital, England.

Komiteen har holdt 6 heldagsmøder siden den blev etableret. Møderne har været kombineret med møder vedrørende diskussionerne af referencedokumenterne.

Der er udarbejdet retningslinier for referencedokumenternes udformning og vurdering af kausalitet, og disse retningslinier vil blive løbende revideret (interesserede kan få tilsendt retningslinierne ved henvendelse til undertegnede).

De første fire dokumenter blev etableret i en sammenhæng, hvor Arbejdsskadestyrelsen og DASAM lavede en kontrakt om de enkelte specificerede opgavers løsning og DASAM's videnskabelige komite udvalgte herefter selv, hvem der skulle løse opgaven. Opgavens indhold var beskrevet af Arbejdsskadestyrelsen, der finansierede arbejdet i henhold til et specificeret budget.

For de kommende projekter er det i Beskæftigelsesministeriet bestemt, at opgaverne skal udbydes i fri konkurrence gennem Arbejdsmiljøforskningsfonden, og ansøgningerne skal bedømmes i Udvalget for Udredning og Udvikling. Det vil blive forlangt, at ansøgningen indeholder en beskrivelse af, hvordan man vil sikre at referencedokumentet har en høj kvalitet, herunder, at der er reviewere og ekstern kvalitetssikring. Arbejdsskadestyrelsen har i den sammenhæng ønsket at man lægger sig tæt op ad det hidtidige koncept, men DASAM's videnskabelige komite vil ikke have nogen særstatus i forhold til andre institutioner, der kan sikre en høj kvalitet. Der forventes udbudt 6 nye opgaver i 2006.

Det er DASAM's videnskabelige komite's opfattelse, at det ikke skal være referencedokumentets primære forfattere, der skal vælge komiteen som en kvalitetssikringsinstitution, men at det er DASAM's videnskabelige komite, der skal vælge de forfattere, som man tror kan løse opgaven på en måde, der svarer til de kvalitetskriterier, der er anført i retningslinierne. Det vil derfor fremover blive sådan, at det er DASAM's videnskabelige komite, der søger om bevillingen til en given opgave, og med angivelse af hvem forfatterne til referencedokumentet vil være og hvordan kvalitetssikringsproceduren skal være, herunder valg af reviewers. En komplikation i denne sammenhæng er, at Arbejdsmiljøforsknings-fonden forlanger, at ansøgeren skal være en juridisk person, og det er DASAM's videnskabelige komite ikke. Det skal der findes en løsning på.

I den tidligere struktur har DASAM's videnskabelige komite udbudt opgaven og modtaget forskellige ansøgninger. Det er imidlertid blevet komiteens opfattelse, at det vil være hensigtsmæssigt, at komiteen henvender sig direkte til en person eller gruppe, som komiteen har tillid til vil kunne løse opgaven. På mange måder vil det være hensigtsmæssigt at en opgave løses af forskere, der er uden bindinger i dansk regi. Det er også komiteens opfattelse, at det ofte vil være mest hensigtsmæssigt med udenlandske reviewere. På den anden side kan der være fordele ved en lokal dansk medvirken i processen og komiteen vil i hvert enkelt tilfælde forsøge at afveje fordele og ulemper ved at inddrage henholdsvis dansk og udenlandsk deltagelse i udarbejdelsen af referencedokumentet.

Udvalget vil fremover lægge arbejdet lidt om, således at de enkelte medlemmer får det primære ansvar for de enkelte opgaver mht. kommunikation, reviewer-kommentarer og udarbejdelse af referencedokumentet sammen med forfatterne. Det er tanken, at det videnskabelige udvalg i den sammenhæng supplerer sig ad hoc med særligt kyndige personer indenfor det område, som opgaven vedrører. Slutdokumentet behandles fortsat i det samlede videnskabelige udvalg, men arbejdet bliver bredt lidt ud forud for den afsluttende behandling.

Referencedokumenterne har hidtil været udarbejdet på engelsk, bl.a. for at kunne gøre brug af udenlandske forfattere og reviewere. Arbejdsskadestyrelsen har forbeholdt sig en publikationsklausul, således at dokumentet ikke kan publiceres før det er færdigbehandlet i E-udvalget, og at dokumentet offentliggøres på ASK's hjemmeside umiddelbart efter E-udvalgets beslutning vedr. det forhold, som sagen vedrører. Dette indebærer problemer, som endnu ikke er løst, mht. forfatterens muligheder for at få deres arbejde publiceret. Komiteen arbejder med problemet, og det er i den sammenhæng bl.a. besluttet, at dokumenterne skal oversættes til dansk, således at offentliggørelse på ASK's hjemmeside kun er på dansk.

Arbejdsskadestyrelsen har tilkendegivet en interesse i at medvirke til international publicering, herunder med at finde midler til publicering, hvis det er nødvendigt, fx hvis publicering finder sted i et supplementum til et tidsskrift, eller hvis der er sideafgift.

Arbejdet har store perspektiver og bør sikres levedygtighed fremover. Det indebærer, at der etableres en struktur, hvor forholdet mellem arbejdsmængden og komite-medlemmernes ressourcer til arbejdet fremover er bedre afbalanceret. Et element i den sammenhæng er ovennævnte omlægning af arbejdet med inddragelse af ad hoc udvalgte 'adjungerede' medlemmer af komiteen til løsningen af de enkelte opgaver. På lidt længere sigt vil det formentlig være oplagt at internationalisere opgaverne, så de bredes mere ud. Det er imidlertid indtil nu en problemstilling, som komiteen ikke har diskuteret, og som åbner talrige nye problemstillinger. Der er aktuelt i budgetterne en honorering af medlemmernes arbejde, men den er for lav i forhold til arbejdsmængden: 2000 kr. for et heldagsmøde for de almindelige medlemmer og samlet 10.000 kr. per opgave til formanden. Der skal ikke være tale om et "givent" ben, men honoreringen skal være sammenlignelig med honoreringen af tilsvarende arbejde og afspejle arbejdsindsatsen. Der er ikke nærmere taget stilling til dette, men de nye udbud af opgaver vil muliggøre en vis opjustering ligesom der vil være mulighed for via 'overheads' at akkumulere en vis kapital til udviklingsopgaver (fx internationalisering) i regi af DASAM's videnskabelige udvalg. Disse forhold kompliceres lidt af spørgsmålet om, hvorvidt DASAM's videnskabelige udvalg er en 'juridisk' person eller ej, men det må løses.

Ovenstående reflekterer en række problemer i relation til udvalgets arbejde. Dette bør dog ikke overskygge, at komiteens arbejde mest af alt har været karakteriseret af, at det har været meget spændende, udviklende og engagerende, samtidig med at det har ført til brugbare resultater.

Beretning for DASAM' deltagelse i UEMS's (Union Européenne des Médecins Spécialistes) monospecialistsektion for arbejdsmedicin

2005

UEMS er den europæiske speciallægeforening, hvor der eksisterer en monospecialistsektion for arbejdsmedicin. Arbejdet i UEMS afvikles i samarbejde mellem DASAM og DAMO. Fra foråret 2004 har Gert Thomsen og Ole Carstensen repræsenteret Danmark på skift til møderne. Fra 2005 er Ole Carstensen DASAM's repræsentant og Gert Thomsen er DAMO's repræsentant.

Formand for sektionen er Consol Serra, MD, phd [Labour Medicine at Universitat Pompeu Fabra](#), Barcelona og sekretær er Knut Skyberg, forsker/overlæge, Statens Arbejds- miljøinstitut, Oslo.

Monospecialistsektionen for arbejdsmedicin har til formål at gøre sin indflydelse gældende indenfor EU-samarbejdet, samt at diskutere og harmonisere kvaliteten af specialistuddannelsen. Derudover at definere vigtige indsatsområder og kompetencer for udviklingen af arbejdsmedicinen i europa.

Cochrane

Som deltager i møderne får man informationer om de internationale aktiviteter der foregår og mulighed for at deltage, hvis man kan få financeret deltagelse i møderne. I 2004 er der dannet et "Cochrane Occupational Health Field" overvejende på Finlands og Hollands initiativ, hvis respektive Arbejds miljøinstitutter financerer administrationen økonomisk. Alle kan melde sig som reviewer eller støtter i forbindelse med forslag om reviews. Det kan ske på hjemmesiden

<http://www.cohf.fi/index.htm>, hvor også de gennemførte reviews kan ses.

Harmonisering af uddannelser

Der er igangsat et Leonardo projekt. Der er søgt penge i Leonardo da Vinci programmet om harmonisering af uddannelser. Der er søgt 400.000 euro til projektet men har ikke fået dem bevilliget, men håber dog på at få næste gang, dvs i 2006. Projektet går ud på at lave en kortlægning af behovene for fælles initiativer til en harmonisering evt. udarbejdelse af forslag til en skabelon for en fælles europæisk specialisteksamen for arbejdsmedicin (eller evalueringsmetoder). Et EU projekt af den størrelse er krævende rent administrativ, men det er vigtigt at de lande der går med leverer arbejdskraft, idet der i programmet også er krav om en selv finansiering. Programmet kræver både etablering af en europæisk følgegruppe ud over nationale følgegruppe i hvert deltagerland..

Desuden skal der være en ekstern evaluator på projektet. Vi er af DASAM's bestyrelse blevet opfordret til at holde os orienteret om og være med til møderne, der ofte ligger i forbindelse med de ordinære møder.

UEMS symposium

Der bliver et UEMS symposium, der skal diskutere visioner for arbejdsmedicinen i Europa på ICOH's Milano-konference i 2006. Der er udarbejdet et visionspapir, der skal bruges til at sende til alle landes officielle myndigheder, evt. efter oversættelse til nationalsprog.

Indflydelse i EU

Det er endnu ikke rigtig lykkedes at opbygge et netværk af politikere, og vigtige nøglepersoner i EU regi. Arbejdsmedicin er ikke i fokus i EU.

Sammenslutningen af Arbejdsmedicinsk skoler

Samarbejde med EASOM, (Sammenslutning af skoler, der deltager i videreuddannelse og efteruddannelse af arbejdsmedicinere i Europa) blev drøftet. Der var et ønske fra EASOMS side at være med i arbejdet omkring speciallægeuddannelserne. Vedr. Danmark var AMI opført som medlem, men havde ikke betalt kontingent i flere år. AMI har jo aktuelt heller ingen andel i uddannelsen af arbejdsmedicinere, så det burde vel være DASAM, som skulle være repræsenteret fra Danmark. EASOM arrangerer internationale sommerkursus i Finland, for læger under uddannelse til speciallæger i arbejdsmedicin. Hjemmesideadressen er <http://www.easom.org/>

Auditering og akkreditering

Der blev drøftet et fælleseuropæisk auditeringsprogram for læger i BST, I Tyskland har man et sådant program, og det er blevet drøftet flere gange. Nu forelægger der et oversat auditeringsprogram, som kan inspirere de forskellige landes arbejde med akkreditering. Danmark er næppe interesseret. Der er så få speciallæger i BST. De hospitalsansatte bliver jo snart omfattet af et fælles akkrediteringssystem for hele sundhedsområdet.

Hjemmeside

Det er vedtaget at oprette en hjemmeside for sektionen, foreløbigt ligger der et forslag udarbejdet af undertegnede på <http://www.amkherning.dk/uems>

DASAM's repræsentant i UEMS monospecialistsektion for arbejdsmedicin
Ole Carstensen

Beretning fra DASAM's rekrutteringsudvalg 2004-06.

I 2004 nedsatte DASAM et udvalg hvis ultimative opgave var at øge rekrutteringen til det Arbejds- og Miljømedicinske speciale. Samtidig nedsatte YAM et udvalg, der fik til opgave at udarbejde en introduktionsfolder til faget. De 2 udvalg har de sidste 2 år fungeret som ét udvalg, rekrutteringsudvalget.

Hvis vi ser på tilgangen til specialet må det konstateres, at vores opgave ikke er lykkedes! Om vi ville have været endnu færre uden rekrutteringsudvalget er svært at spå om.

På det konkrete plan har vi udgivet en introfolder, som findes elektronisk på www.dasamnet.dk og www.armoni.dk. Den kan også rekvireres på de arbejdsmedicinske klinikker i Aalborg, Århus, Glostrup og Bispebjerg samt på afdeling for Miljø- og Arbejdsmedicin, Aarhus Universitet. Løbet af 2005 er introfolderen delt ud til alle praksisreservelæger via deres fælles undervisningsdage. Den er aktuel til og med i år, så brug den endelig!

Forsommeren 2005 sendte rekrutteringsudvalget ét idekatalog til klinikkerne med rekrutteringsforslag, hvor vi bl.a. satte fokus på vigtigheden af god prægraduat undervisning. YAM har taget handsken op, og har foreslået DASAM at tage initiativ til et nationalt undervisningsudvalg. Derudover har YAM haft en medlemsdag, hvor bl.a. rekruttering var på dagsordenen.

Udover de mere konkrete aktiviteter har vi forhåbentligt været med til at bringe rekrutteringsproblematikken mere på banen på de enkelte afdelinger. Vores indtryk er, at der rundt omkring på klinikkerne såvel som i DASAM og YAM foregår rekrutteringsarbejde. DASAM har derfor besluttet for nuværende at nedlægge udvalget.

Med venlig hilsen rekrutteringsudvalgt v. Trine Rønde Kristensen, Ole Steen Mortensen, Ane Marie Thulstrup, Vivi Schlünssen.